

סוללים דרך

בונים חירות תודעתית

חוברת מאמרים

תוכן עניינים

<u>4</u>	<u>הזקו, הספינה והסערה</u>	<u>1</u>
<u>7</u>	<u>המאבק על הסיפור – יפו בדוגמה</u>	<u>2</u>
<u>10</u>	<u>איום חדש ושמו 'דמוקרטיה'</u>	<u>3</u>
<u>13</u>	<u>הבומרנג – קווים לדמותו</u>	<u>4</u>
<u>16</u>	<u>על מותו של יוסף אייזנטל ז"ל</u>	<u>5</u>

מי אנחנו?

'סוללים דרך' הינו מיזם העוסק בתודעה והסברה שהחל לפני מספר שנים לאור הצורך להבין את המתרחש במרחב הציבורי באופן ענייני, ללא משוא פנים ומתוך שיח בוגר ומקצועי.

לאט לאט הצטרפו למיזם אנשים רבים, עד שכיום הקהילה הגיעה לכ-17 אלף חברים (!) שמקבלים מאמר בכל יום.

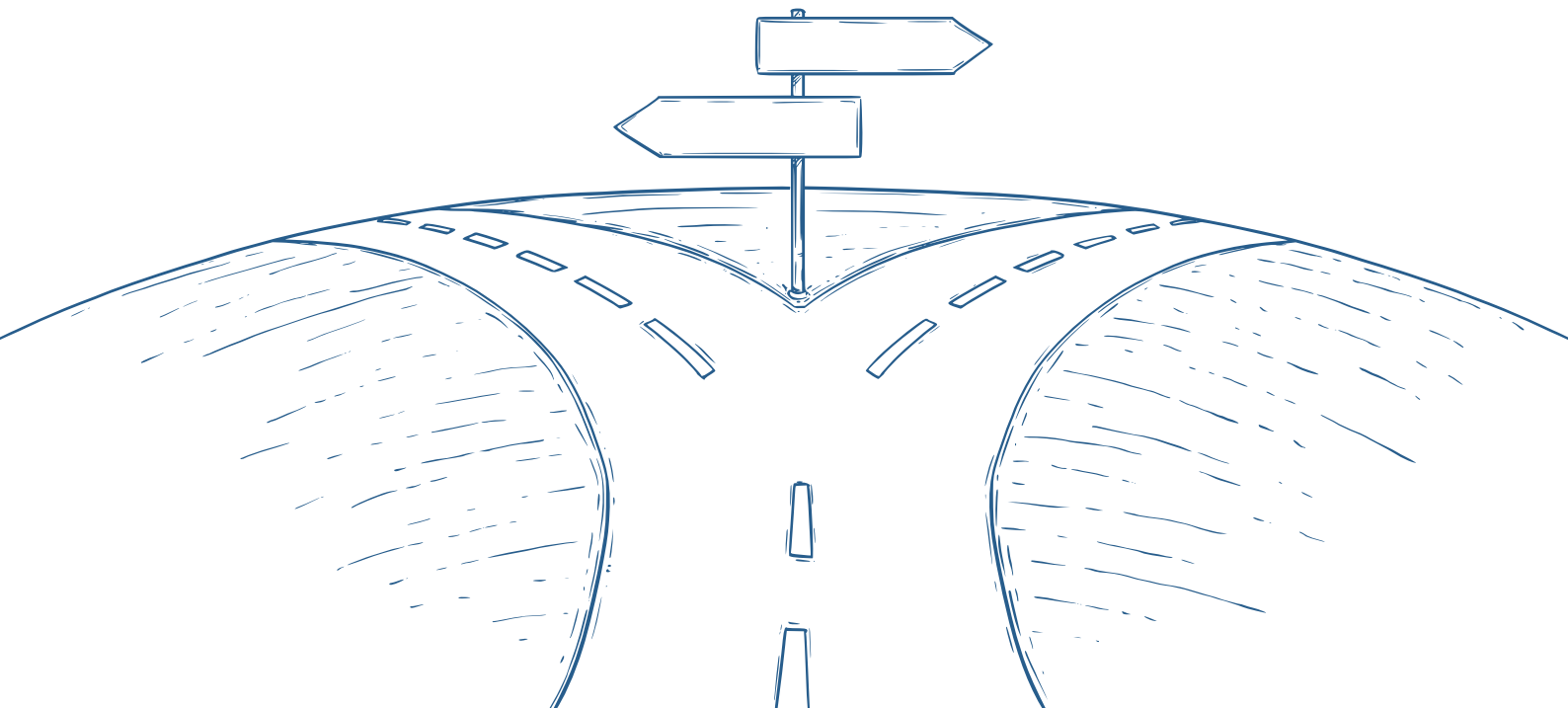
ב'סוללים דרך' אנו נוהגים לומר ש'אין לך דבר פרקטי יותר מתיאוריה טובה'.

כלומר, המיזם מאפשר לתחושות האינטואיטיביות הפשוטות של רבים, לעבור מתחושות בטן להמשגה ברורה ולתודעה סדורה. רק אדם בזה הופך להיות 'אקטיביסט' מדויק הפועל בהתאם לרוח לאומית, ציונית ויהודית.

אנו משתדלים לסקל את אבני הנגף מנהר החיים הישראליים על מנת לסייע בענווה לספינה הלאומית לנוע בבטחה ובגאון.

תגובות: ooffice@solelim-derech.co.il

להפצת החוברת: דניאל 052-757-5290

הזקן, הספינה והסערה

אודי בן חמו

א. יש בספינה איש אחד, זקן. לא חזק פיזית, לא מצטיין בהפעלת מנועים, במתיחת חבלים ובהורדת עוגן.

ובכל זאת - **יש לו תפקיד פשוט ומכריע: הוא שומר על הכיוון.**

כשהים שקט, לעיתים שוכחים מדוע צריך אותו.

הוא יושב בפינה, עוסק בשלו, מצביע מדי פעם על הכוכבים ומזכיר לאן בעצם אמורים לשוט - **לירושלים, אף שאין שם חוף בכלל.**

כשהים שקט, הצוות הצעיר והחסון לפעמים לועג ובוז לו. "שישב בצד", "הוא לא רלוונטי", "הוא אינו נושא בנטל".

אבל כשהים סוער, כשהרוחות משתוללות, כשהמצפן מתבלבל, יש לו ערך עצום.

אפשר וצריך להתווכח על חלוקת הנטל, על סוגיית הגיוס, על מדיניות כלכלית. אבל אסור לשכוח את הדבר הפשוט והעמוק הזה:

בספינה שמבקשת להישאר יהודית, מי ששומר על הכיוון הוא שותף חשוב.

במצב מתוקן, אולי באמת היה נכון שהזקן לא רק ישמור על הכיוון אלא גם ייקח חלק בעבודות הסיפון.

אבל המציאות רחוקה משלמות. הגלים סוערים, הספנים עצמם מבולבלים מאוד, **לעיתים בכלל אינם מבינים שהים סוער, ויש אף הדואגים בזדון לכך שהים יסער.**

יש המושכים שמאלה ויש המושכים עוד יותר שמאלה, ויש שכבר בכלל אינם בטוחים אם זו הספינה שאליה עלו ומבקשים להחליף את כיוונה בשיטות נלוזות.

ובמצב כזה - דווקא התמקדותו של הזקן בתפקידו המקורי, האחד והבלתי-מתחלף, היא שמאזנת את הספינה.

הוא לא מתפזר ולא נבהל מהרוחות. אם כולם ירוצו רק לאטום דליפות ולכוון מנועים, אבל אף אחד לא יזכור את הכיוון - לא נגיע לשום מקום.

ב. האמת צריכה להיאמר ביושר: **דווקא לציונות הדתית החרדים חשובים היום יותר מאי פעם.**

אם אנו נמנים עם אלו הרוצים לשמור את הספינה במסלולה - שמאמינים שיש כיוון, שיש יעד יהודי, לאומי, היסטורי - אזי אנו זקוקים לאותו 'זקן' המחזיק את ההגה על קו האופק היהודי כבר אלפי שנים.

הרי מי שמעוניין לשנות את הכיוון - ממילא מה לו ולאותו זקן?

מי שמבקש להפוך את הספינה כולה ליאכטה ליברלית מנצנצת, שתשוט היישר לעבר נמל חלומות פרוגרסיבי - אין לו עניין בשמירת הכיוון.

להפך - היא רק מפריעה לו.

האמת צריכה להיאמר ביושר: דווקא לציונות הדתית החרדים חשובים היום יותר מאי פעם

”
'ברית המשרתים' באה לקדם את אותו רעיון: חיבור טכני הנשען על שירות צבאי, חשוב וערכי ככל שיהיה, וחיבור פולקלוריסטי רזה המקנה זכויות ושרק על בסיסו תתנהל המדינה

כל 'זקן' מכל בית מדרש שיצביע על היעד, מפריע לו.
ה'זקן' אולי היה יכול לתרום עוד, לסייע יותר, להשתלב בעבודות הסיפון. אבל כשהסערה משתוללת והכיוון הולך לאיבוד - קודם כל ראוי לשמור את היד שלו על ההגה. אחר כך כבר נדבר על חלוקת תפקידים.

ג. 'הטוב המשותף' הוא תפיסת העולם שעמדה מאחורי נאום 'ארבעת השבטים' של רובי ריבלין.
ריבלין בתפקידו כנשיא המדינה חיסל את האתוס הציוני-יהודי, שראה במדינה היהודית את העוגן היציב, וביקש להחליפו ב'סיפור מכונן' אחר - שעל פיו החברה הישראלית מורכבת מארבעה שבטים: חילונים, דתיים-לאומיים, חרדים וערבים.
הכניסו את היד לסיר, ערבבו היטב, והממוצע שייצא הוא הטוב המשותף. ללא זהות, ללא שייכות וללא ברית ייעוד משותפת.

'ברית המשרתים' באה לקדם את אותו רעיון: חיבור טכני הנשען על שירות צבאי, חשוב וערכי ככל שיהיה, וחיבור פולקלוריסטי רזה המקנה זכויות ושרק על בסיסו תתנהל המדינה.
כך יהיה אפשר להוציא החוצה מ'ברית המשרתים' את החרדים ש'אינם נושאים בנטל'. ביחס לערבים, אל דאגה. להם יינתנו הקלות בלי שום קשר, כפי שאמר לפיד מפורשות.

בדיוק באותו אופן יש גם המבקשים לקדם גיור במדינת ישראל רק על בסיס שירות צבאי וחיבור כללי למדינה ולסמליה הלאומיים, ללא צורך בגיור על פי ההלכה.

ד. הברית עם החרדים איננה ברית של נוחות פוליטית. היא ברית עומק על דמותה של מדינת ישראל.

מי שמנסה לפרק אותה בשם סיסמאות מודרניות - אינו מחזק את החברה הישראלית אלא מחליש את זהותה.

המאבק האמיתי איננו בין 'משרתים' ל'לא משרתים', אלא בין תפיסה יהודית עמוקה של מדינה לבין תפיסה אזרחית המבקשת לצמצם את היהדות לפולקלור.

שותפות עם החרדים אינה ויתור על ציונות - היא תנאי לקיומה.
ומי שמבין זאת אינו מפלג את הגוש האמוני, אלא שומר עליו מפני איבוד דרכו.

ה. "תפסיקו כבר להתרפס בפני החרדים האלו ולהביע רגשי נחיתות" -
זוהי אמירה הנשמעת לעיתים. לכאורה, היא מבטאת זקיפות קומה
וביטחון עצמי.

על כך יש לומר: זוהי אמירה הנשמעת בדרך כלל מצד אלה שאינם רואים
את גלי הים הסוערים, המטביעים רבים רבים, ומכאלה שהמצפן שלהם
קצת נדפק.

שימו לב למשל לאנשים שהיו בעבר בשמאל ועברו לימין ושאינם משתמשים
בפרקטיקה הזו. הם מבינים את הקרב על זהותה של המדינה.

ו. "לא אגדה רעי"

בסתיו 1743 נכנס משה מנדלסון לעיר ברלין. כל שאיפתו הייתה לשים קץ
לבידוד החברתי והאינטלקטואלי של היהודים.

בלא להתכוון הפך מנדלסון לאבי היהדות הרפורמית המודרנית.

באמצע המאה ה-19, רק ארבעה מחמישים ושישה צאצאיו של משה
מנדלסון עדיין היו יהודים. כשנפטר האחרון מביניהם, רבים
מה'מנדלסונים' שנכחו בהלוויה ראו טקס יהודי לראשונה בחייהם.

בסופו של דבר, מי שיבחר ב'ברית משרתים' רזה ויקדם 'טוב משותף' חסר
זהות - ימצא את עצמו בברית מפוארת, אך במקום ברית עם חיילי צה"ל
תהיה זו ברית עם ערבים תומכי טרור.

”
באמצע
המאה
ה-19, רק
ארבעה
מחמישים
ושישה
צאצאיו של
משה
מנדלסון
עדיין היו
יהודים

המאבק על הסיפור - יפו כדוגמה

עזרא הימן

כתושב יפו וכבעל תפקיד בנושאי ביטחון, עסקתי לא מעט במה שקורה ביפו בשנים האחרונות.

בשבועות האחרונים קרו ביפו הרבה דברים. על פניו, נראה שהתמונה מובנת: היו כמה תקריות אלימות. היו הפגנות. מצב הביטחון קצת התערער. המשטרה צריכה לטפל. סוף סיפור.

אבל העניין הוא הרבה יותר עמוק. הסיפור שאני הולך לספר פה הוא אישי, מתוך מה שעברתי בשבועות האחרונים. אך כדרכנו, הוא כולו סיפור של תודעה.

א. מתחת למסגרת החיצונית של העובדות מתרחש מאבק תודעתי חשוב מאוד - המאבק על מה שנקרא ה'נרטיב', ה'סיפור'. **המאבקים הגדולים בכל תחום אינם על העובדות, אלא על הסיפור שאנו רוקמים כדי לפרש אותו.**

הסיפור נותן את הערך, ומשליך על כל הפעולות. כשהסיפור שאנחנו מספרים לעצמנו על מה שקורה הוא שקרי, כל המעשים עקומים. המאבק לספר את הסיפור הנכון הוא המאבק על התודעה, והוא זה שיקבע את המעשים.

אז הנה לפניכם תמצית המאבק על הסיפור שאני עוסק בו כתושב יפו בשבועות האחרונים. **ומסתבר שזוהי תמצית המאבק על הסיפור הציוני כולו.**

ב. אחרי התקרית שהיתה לפני כמה שבועות, כאשר אישה ערבייה טענה שנערים יהודים ריססו אותה בגז פלפל (סיפור שסדר העניינים בו עדיין מתברר), תקרית שלאחריה הותקפו כמה תלמידי ישיבה על ידי מוסלמים, קיבלתי הודעה מפרופסור מן המניין שגר ביפו. **הוא ביקש שנצא בהצהרה משותפת נגד אלימות משני הצדדים. סירבתי. הוא לחץ. המשכתי לסרב. הוא כעס, השתלח, העליב ורטן. המשכתי לסרב.**

על פניו, מדוע? **הרי ברור שאני מתנגד לאלימות כלפי כל אדם עובר אורח באשר הוא. אף אחד לא יחשוב אחרת.**

הסיבה היא, כי הצהרה ערכית ברבים איננה רק קביעה ערכית עקרונית. היא נכנסת לסיפור המציאות. כשמצהירים הצהרה פומבית נגד אלימות משני הצדדים, באותה נשימה ממש מודים שאכן יש בעיית אלימות משני הצדדים. ההצהרה היא על מציאות סימטרית, שלפיה אין תוקפים ומותקפים. יש 'קיצוניים משני הצדדים'.

תארו לכם שבברלין 1938 רוויית האנטישמיות היתה תקרית של התנכלות מצד נער יהודי לנער גרמני. כמה מגוחך ומרושע היה לצאת אז בהצהרה נגד

הוא ביקש שנצא בהצהרה משותפת נגד אלימות משני הצדדים. סירבתי. הוא לחץ. המשכתי לסרב. הוא כעס, השתלח, העליב ורטן. המשכתי לסרב.

”
השמאל, יחד עם
חלק גדול ממערכת
אכיפת החוק, אינם
מסוגלים לקלוט
סכנה רצחנית של
מיעוט מוסלמי
במדינה ריבונית
יהודית

'האלימות משני הצדדים'. אומנם אנחנו לא בברלין 1938, אך אנו במציאות שבה תנועה אסלאמית גדולה (ובמובנים רבים - היורשת של התנועה הנאצית) פועלת כהמשך ישיר למעשי החמאס. השנאה אותה שנאה. הכוונה אותה כוונה. בנגב, בגליל, בערים המעורבות - האמצעים קיימים, הכוונה קיימת, והיא גם נאמרת השכם והערב. כולנו שמענו את הקריאות מפי האימאמים בהפגנה באותה שבת: 'כלבים יהודים החוצה', 'בדם ורוח נפדה את יפו'. את ההתקפות התחלנו לקבל כבר באותה שבת - כחמש תקיפות בגז מדמיע, ניסיון דריסה והשלכת אלה. שבוע אחר כך, יהודי חובש כיפה כבן 70 רוסס ברחוב בגז פלפל על ידי נער מוסלמי. כל אלה לא זכו לתהודה ראויה ולטיפול ראוי במדינה יהודית. וביום חמישי האחרון - תקיפה ברוטלית נגד רב מהישיבה ומהקהילה.

המודעות של מערכת אכיפת החוק קטנה מדי. בית המשפט והפרקליטות מספרים לעצמם סיפור אחר, סיפור בלי יהודים ומוסלמים. וכשזו המדיניות של בית המשפט והפרקליטות, זה לא יכול שלא לזלוג למשטרה.

השמאל, יחד עם חלק גדול ממערכת אכיפת החוק, אינם מסוגלים לקלוט סכנה רצחנית של מיעוט מוסלמי במדינה ריבונית יהודית. אבל אנחנו שומעים, ושומעים היטב. וזהו הסיפור. מאות יהודים תושבי יפו ומקומות נוספים חווים את הסיפור הזה על בשרם במשך שנים.

אותו פרופסור ניסה למשוך אותי לסיפור שלו, סיפור סימטרי של קיצוניים משני הצדדים. לשקרים לא אצטרף, גם כשהם עטופים בצלופן ערכי מוסכם. במקרה הזה, הסיפור הסימטרי הוא גם סכנה קיומית.

ג. החל מערב התקיפה של הרב, ביום חמישי האחרון, מצאתי את עצמי בהמשך הקרב על ה'סיפור'. זה שנים רבות שמערכות המדינה מדחיקות אירועי תקיפה לאומניים-אנטישמיים כלפי יהודים. מערכת אכיפת החוק, בראשות מערכת המשפט, מספרת סיפור, שההתקפות על רקע מוצא הן בעיקר מצד הרוב כלפי המיעוט, היהודים כלפי הערבים. כתבי האישום אחרי

'שומר החומות' מעידים על כך. ההיסטוריה הארוכה של תקיפות לאומניות-אנטישמיות בערים מעורבות המקבלות את החותמת המשפטית של 'לא לאומני' מעידה על בעיה נוספת.

**זוהי דוגמה
להצעה
המגונה
שתמיד
נמצאת
בחלל
האוויר
במקום כמו
יפו: תוותרו
על הסיפור
שלכם על
יהודים
המותקפים
על ידי
מוסלמים**

ואכן, גם כאן, התוקף טרם נתפס **וכבר התחילו להישמע הקולות מתוך המערכת שמא מדובר ב'תשוש נפש'**, שמשום מה מסתובב ותוקף יהודים, או שאולי מדובר בתקיפה על רקע אחר - רק לא לראות אותה כהמשך של שרשרת ההסתה המוסלמית.

הגדיל לעשות בכיר בעיריית תל אביב, שהציע לרב המותקף 'להבין' את ההתקפה 'בהקשר הנכון' שלה: **"תאר לך שמאות עזתים יבואו לגור בבני ברק"**. זו האנלוגיה שהוא מצא כדי לספר לעצמו את הסיפור של התקיפה. התקיפה לדידו היא רק תגובת נגד לאלימות של היהודים שהעזו לבוא לגור ביפו. נשמע מוכר. כן, ככה דיברו ומדברים בעולם שונאי ישראל הגדולים ביותר על הטבח של החמאס.

ד. ביום חמישי האחרון בערב, פעילי השמאל שבנו כאן במשך שלושה שבועות סיפור על אלימות של יהודים נגד נשים מוסלמיות הרגישו שלוקחים להם את הסיפור. פתאום יש סיפור מתחרה: תוקפים יהודים. הם ארגנו בזריזות כנס חירום. למחרת, אחת מהן התקשרה לנשות הקהילה היהודית, להזמין אותן 'להפגנה שלנו נגד אלימות באשר היא'. 'בואו נפגין ביחד נגד אלימות', היא הציעה. לרגע זה בלבד אותן.

זוהי דוגמה להצעה המגונה שתמיד נמצאת בחלל האוויר במקום כמו יפו: תוותרו על הסיפור שלכם על יהודים המותקפים על ידי מוסלמים; תוותרו בכלל על הסיפור של שליחות יהודית בעיר מעורבת; תמחקו לגמרי את המילה 'יהודים'. ובתמורה, אנחנו, פעילי שמאל, נאפשר לכם לקרוא יחד איתנו נגד אלימות כלפי אדם באשר הוא, בלי זהויות. היו אנשים מהקהילה שהתפתו לצורת החשיבה הזו. הם העלו סטטוסים הקוראים די לאלימות באשר היא. לא הזכירו את המילים 'יהודים' ו'ערבים'.

שוב, ברור שאלימות סתם כלפי כל עובר אורח היא מגונה. אך המוכנות לספר סיפור שקרי כדי לזכות בחסות השמאל הליברלי היא הצעה מגונה, שעלתה לעם ישראל בדמים לא מעטים במאה השנים האחרונות.

צריך להיאבק על הסיפור. עם ישראל הקם לתחייה בארצו נתקל בהתנגדות מוסלמית רצחנית, גם מבית. זה סיפור דתי וסיפור לאומי, סיפור היסטורי וסיפור אקטואלי. זהו סיפור, שרק אם נספר אותו נכון והכי חד שאפשר, ונתמיד בו בלי זיופים, הפעולות שלנו יהיו נכונות ומועילות.

עוד היד נטויה. אנחנו ננצח.

איום חדש ושמו 'דמוקרטיה'

איתי אסמן

א. משחקי השפה והתודעה

כשמתמשים במילה 'דמוקרטיה' צריך לבדוק למה בדיוק מתכוונים.

לאחרונה הוקמה מפלגה שנקראת 'הדמוקרטים' ובראשה האלוף במיל' יאיר גולן. **לטענתם, בסיס הדמוקרטיה הוא לא 'ריבונות הרוב', כמקובל עד כה, אלא 'זכויות האדם' שאותן השמאל לכאורה מייצג.**

בשם אותה דמוקרטיה טוען גולן, למשל, שצריך לסגור את ערוץ 14, כי לטענתו הערוץ נוגד את ערכי הדמוקרטיה כפי שהוא מבין אותם. כלומר, לשיטתם הלא-נאמרת - כל עוד השמאל מפסיד בבחירות ונעדר מהשלטון לא תהיה כאן דמוקרטיה אמיתית.

לעומת גולן, מלכה פיטרקובסקי אומנם משתמשת במונח 'דמוקרטיה' במובן של 'ריבונות הרוב', אלא **שהיא טוענת שדמוקרטיה מובילה לכוחנות, וכוחנות מביאה ל'כאבים עמוקים', הואיל וכל מי שבשלטון מנסה לכופף את בר הפלוגתא שלו ולהכניעו.**

כך אנו נפגשים שוב עם שיח הכאבים של 'הרבעון הרביעי'. בואו נסיר את הלוט ונחשוף את המניפולציה מאחורי משחקי השפה האלו.

ב. שפת הכוחניות והמדוכאים

משחקי השפה והתודעה בתרבות הפרוגרסיבית בנויים לרוב על התודעה שקרל מרקס הטמיע: העולם מתחלק למדכאים ולמדוכאים.

בתקופתו של מרקס, המדכאים 'הכוחניים' היו בעלי ההון, והמדוכאים 'עם הכאבים העמוקים' היו בני מעמד הפועלים.

מטרתו של מרקס הייתה להעצים את רגשות הדיכוי, כדי להוביל למרד ולמהפכה שיהרסו את המבנה הישן של החברה וכך תיבנה חברה חדשה. הכל נועד לקדם חברה שוויונית וצודקת, ובא לציון גואל.

את קורבנות הקומוניזם, ההרג ההמוני והרעב מכיר כל מי שלמד כלכלה והיסטוריה. אך בתרבות הכללית תפיסתו של מרקס עדיין שרירה וקיימת. השיח הדיכוטומי של מדכאים ומדוכאים אומץ בידי השמאל, והוא מנוצל כדי לסכסך בין גברים לנשים, בין שחורים ללבנים, בין יהודים לערבים, בין סטרייטים ללהט"בים, בין חילוניים לדתיים ועוד.

כמעט בכל פעם שתחפשו סכסוך, תמצאו תנועת שמאל פרוגרסיבי מתחבאת מאחור.

משחקי השפה והתודעה בתרבות הפרוגרסיבית בנויים לרוב על התודעה שקרל מרקס הטמיע: העולם מתחלק למדכאים ולמדוכאים

”
הולך אזרח נורמטיבי
לקלפי כדי להצביע
עבור מי שהוא מאמין
בערכיו, ואז מתמלא
רגשות אשמה – כי מכל
עבר השמאל
הפרוגרסיבי מספר
סיפור על דיכוי ורמיסה
ו'כאבים עמוקים'

ג. נאו-מרקסיזם ודמוקרטיה

פיוטרקובסקי ו'הרבעון הרביעי' אימצו למעשה את השיח הנאו-מרקסיסטי ביחס לפוליטיקה הישראלית.

מאז שהימין עלה לשלטון, באופן דמוקרטי לגמרי, פועל השמאל בדורסנות מעונבת ומאשים כל מצביע ימין שוחר חירות בדיכוי ובאגרסיביות, תחת הטענה הדמגוגית שחייבים להתחשב בשמאל כשותף שווה כאילו לא הובס בבחירות. המובס צודק כי הוא חלש, והמביס טועה כי הוא חזק.

זוהי מניפולציה מתוחכמת, משום שכאשר השיח אינו רציונלי אלא בנוי על רגשות, קשה להתווכח. ברגע שמאשימים אדם בדיכוי ובפגיעה ברגשות הזולת, הוא מרגיש אלים ובריון וממהר לכבוש את רצונו ולוותר לזולת, כדי שחלילה לא ייפגע.

זהו מנגנון פסיכולוגי. כאשר שמאשימים אנשים טובים כל הזמן בהדתה ובהסתה ובניסיון לרמוס את החילונים, זה לא עובר דרך השכל אלא דרך הרגש. האנשים הדתיים הטובים ממהרים לוותר כדי לא להרגיש רגשות אשמה, ומי שלא מוותר ממוסגר אוטומטית כאדם אטום ולא אכפתי.

וכך הציניות שוברת שיאים. הולך אזרח נורמטיבי לקלפי כדי להצביע עבור מי שהוא מאמין בערכיו, ואז מתמלא רגשות אשמה – כי מכל עבר השמאל הפרוגרסיבי מספר סיפור על דיכוי ורמיסה ו'כאבים עמוקים'.

ד. זיהוי מניפולציה ובריונות

זכרו, העובדה שאדם כלשהו נמצא בעמדה ציבורית אינה אומרת שהוא משתמש בה לרעה! הוא יכול גם להשתמש בה לטובה...

**עלינו
להאמין
בטוב
שקיים גם
בנו
ובכוונות
הטובות
שלנו,
בניגוד
לטענה
שרק
למיעוט יש
כוונות
טובות.
זהו שיח
מרקסיסטי
וכדאי
לזהות
אותו**

גברים לא חייבים להשתמש בכוחם כדי להכות נשים, הם יכולים להגן עליהן, או להגן על המדינה. יהודים לא חייבים לדכא ערבים, אלא עניינם להביא ברכה לאנושות. **ורוב דמוקרטי לא חייב לדכא מיעוט - נציגי הציבור יכולים לקדם את עולם הערכים של בוחריהם ולהביא ברכה למדינה.**

בעומק העניין, כל השיח הזה של הכאבים העמוקים הוא שיח של בריונות. המיעוט מאשים את הרוב שוב ושוב שהוא כביכול רומס אותו, ואז ממסגר את כל העשייה הברוכה של הרוב כדורסנות. **עלינו להאמין בטוב שקיים גם בנו ובכוונות הטובות שלנו, בניגוד לטענה שרק למיעוט יש כוונות טובות. זהו שיח מרקסיסטי וכדאי לזהות אותו.**

ראוי גם לשים לב, שיש גורמים שכאביהם אף פעם אינם מובאים בחשבון: המתנחלים, החרדים, הדתיים, נערי הגבעות ועוד. פתאום מתברר ששיח הכאבים אינו כן, אלא ציני וצבוע. הוא משמש לקידום אג'נדה פוליטית מסוימת מאוד. זהו שיח כוחני דווקא, המקדם שליטה פוליטית על ידי הפעלת מניפולציות רגשיות וניצול טוב הלב של האדם.

וזוהי התביעה מאיתנו היום: לזהות את המניפולציה, להאמין בערכינו ובצדקת דרכנו ולא לתת לבריונים לשחק לנו בתודעה במשחקי שפה וסגנון.

הבומרנג - קווים לדמותו

בן יעקב סבו

א. מי צודק?

לאחרונה החל גל 'התנצלויות' של נשים דתיות-לאומיות על כך שבעברן לא עשו שירות צבאי אלא 'רק' שירות לאומי.

האופנה החלה כנראה בעקבות ביקורות של אנשים שהקשו: איך אתן, הנשים הדתיות-לאומיות, מוחות נגד החרדים, כאשר אתן בעצמכן לא עשיתן צבא? ואיך אתם, הגברים, מנהלים קמפיין 'שוויון בנטל' ו'שותפים לשירות' כאשר רבים מהמגזר שלכם משרתים במסלול הסדר מקוצר?

השאלות הללו הכו בהלם רבים מהדתיים המוחים נגד החרדים, שבאמת נשארו ללא תשובה, מה שגרר את אותו זרם התרפסויות עכשווי.

נשאלת השאלה: האם אותם מקשי הקושיות צודקים?

התשובה היא כן!

כן - רק אם רואים בשוויון ערך.

ב. השוויון

אין מושג או ערך שבשמו שועבדו ונרצחו יותר אנשים בהיסטוריה מאשר השוויון.

השוויון הוא מרדף אינסופי של ביקורת הדדית עוקצנית וקטלנית. דרך המשקפיים של חיפוש שוויון בונים נפשות צרות עין, בעלות תחושת קיפוח מתמדת, התמסכנות ומרירות. הרי למרדף אחר 'שוויון' אין קצה.

איך אפשר להעריך מי מתאמץ יותר, גברים או נשים? אבא קרבי או אמא מיניקה?

האם הקמת משפחה, שירות לאומי, לימוד תורה, או שירות צבאי? מה הכי חשוב? מה ייחשב הכי 'נשיאה בעול'?

אולי בכלל אקטיביזם של שרפת המדינה הוא הכי חשוב, וכל מי שלא מתנגד לממשלה על ידי פירוק הצבא אינו 'נושא בעול'? אינו 'מציל את המדינה'?

שוויון הוא אחד המינוחים המתעתעים ביותר שנוצרו בהיסטוריה. בשמו נגרמו האומללות והסבל הגדולים ביותר בהיסטוריה של האנושות.

מי שתוקף ציבורית מישהו אחר בשם השוויון, עליו לדעת: זה לא יעצור שם. מי שמרבה בציבור שיח קנאות של רדיפת שוויון, שלא יתפלא אם לאחר מכן השיח הזה יכוון אליו חזרה.

לכל אורך ההיסטוריה, המהפכנים שכרתו לאחרים את הראש בגיליוטינה בשם השוויון, ראשם היה הבא בתור להיכרת באותה גיליוטינה עצמה,

שוויון הוא אחד המינוחים המתעתעים ביותר שנוצרו בהיסטורי. ה. בשמו נגרמו האומללות והסבל הגדולים ביותר בהיסטורי של האנושות

”
השוויון, מעבר לכך
שהוא בונה תודעה
חברתית צינית של
סכסוכים מתמידים בין
'מעמדות' מדומיינים
שונים, גם דוחף לבניית
חברות סמכותניות מאוד

כגון רובספייר, גדול כורתי הראשים, ולפי המיתוס אפילו הממציא, ד"ר ז'וזף גיליוטינה
עצמו...

ג. מי קובע מה הקריטריון לשוויון?

השוויון, מעבר לכך שהוא בונה תודעה חברתית צינית של סכסוכים מתמידים בין 'מעמדות'
מדומיינים שונים, גם דוחף לבניית חברות סמכותניות מאוד.
הרי, כמו שהראינו קודם - מי אמור לקבוע מה הוא הקריטריון שלפיו מודדים את אותו שוויון?
מדוע להתייחס לקטגוריה מסוימת ולא לקטגוריה אחרת?

אחד שירת בצבא שירות משמעותי והשני שירת בגלי צה"ל או כעובד רס"ר. אחד היה מדען והשני
בתזמורת צה"ל. אחד בזק"א והאחר בשירות לאומי, אחד בארכיון צה"ל והאחר בשמירת
המורשת הלאומית בבית המדרש.

ערכו של מי רב יותר? ומי אמור להחליט דבר כזה? מי אמור לתכלל את שלל הגורמים
המופשטים שעל פיהם יוחלט מי תורם יותר? מי אמור להחליט אילו ערכים עדיפים? **למי יש
'מד-נטל'?**

רק דמות סמכותנית וכופה יכולה לנהל את הסדר הזה. רק היא יכולה להחליט מי צריך להיכנס
לכלא, ממי לשלול תקציבי חינוך, ממי תינטל הזכות להצביע בבחירות ולמי צריך לערוף את
הראש בגיליוטינה.
כי כולם שווים אומנם בתיאוריה, אך במציאות יש כאלו ש'שווים יותר'.

ד. הגישה היהודית

אין דבר הפוך יותר מהקנאות המרקסיסטית מאשר היהדות.
היהדות בונה את עצמיות האדם, שכן ביהדות האדם עושה את מה שהוא עושה כי הוא מאמין
בו, ולא מתוך ניסיון לבקר את סובביו.

אם יש ביהדות שוויון - זה רק שוויון אל מול הקב"ה. "אחד המרבה ואחד הממעט".

האם יש לנו הכלים להבין עם אילו אתגרים או עם אילו כשרונות ברא הקב"ה כל אחד מאיתנו? לפי היהדות, האדם נמצא בתחרות ובהשוואה רק לאדם אחד - למי שהוא עצמו היה אתמול.
כאשר אנו מתרגלים להשוות את עצמנו לאחרים, חיינו הם חיים חיצוניים ולא עצמיים.

כאשר אנו מחנכים את ילדינו שהקריטריון הכי חשוב בציבור הוא שירות צבאי - אל נתלונן אם היחס לשמירת תורה, לחשיבות הקמת משפחה או לערכים אחרים ירד אצלם פלאים.

אם אנחנו מעצימים בציבור את 'דת השוויון', אל נתפלא שיהיו שימצאו תירוץ לתקוף אותנו בחזרה בדיוק בשמה.
לא שאינני מכיר בכך שהציבור שהכי מחזיק כיום את הכל - הביטחון, הכלכלה, ההתיישבות והרבה מהזהות היהודית והילודה, הוא הציבור הדתי-לאומי. אבל, וסליחה על הדימוי, את הגיליוטינה שהפעלנו זה כבר לא יעניין.
עיקר השיח חייב לסוב על ציר אחר, לא על שוויון.

ה. הפתרון

הפתרון הוא ההפך מהשוויון הסמכותני - והוא: החירות.
משמעות הדגשת ערך החירות היא, שהחברה אינה עוסקת במרדף כוֹפֵה אחר 'החוטאים לשוויון', אלא מותירה לחברה לתגמל אנשים בעין יפה על ידי הערכה חברתית וכלכלית.
אין זו סמנטיקה גרידא. יש הבדל של שמיים וארץ בין תגמול חברתי חירותי לבין סנקציות והכפשות.

את הבומרנג המרקסיסטי שהדתיים משליכים לעבר החרדים והוא פוגע להם עצמם במצח, צריך להחליף במהרה בשיח רציני על חירות, שקצרה היריעה כרגע מלפרטו.

האתגרים של הדור גדולים מספיק מכדי לעשות טעויות קשות כאלה. **והשעה לבנות את הקומה החדשה של נצח ישראל, קומת היהדות והאמונה, הגיעה כבר מזמן.**

”
**הציבור
שהכי
מחזיק
כיום את
הכל -
הביטחון,
הכלכלה,
ההתיישבו
ת והרבה
מהזהות
היהודית
והילודה,
הוא
הציבור
הדתי-
לאומי.
אבל,
וסליחה על
הדימוי,
את
הגיליוטינ
ה
שהפעלנו
זה כבר לא
יעניין**

על מותו של יוסף אייזנטל ז"ל

אודי בן חמו

מותו הטרגי של נער חרדי בן 14 הוא אירוע מטלטל. ראוי להרחיק ראות מעבר לאירוע המקומי ולנסות להתבונן בסימנים ובנקודות הציון שהוא חושף. לזהות תהליכים באומץ, כמו שאומרים.

אין זו פרספקטיבה נוחה. אך אי-הנוחות הכרוכה בהתבוננות כזו קלה לאין שיעור מאבלה של משפחה על בנה היקר.

הקדמה

עם ישראל מצוי בשלב היסטורי, שלב בו שאלות יסוד הנוגעות לזהותו, ייעודו ואורח חייו עומדות בלב סדר היום.

לא סדר היום התקשורתי, הרועש והשטחי - אלא סדר יום עמוק יותר: אפוף בזהות ונשמה, פנימי וכמוס.

די להביט סביב כדי לראות את ביטויי החיפוש המרובים אחר יהדות ומשמעות. רבים מחפשים תשובות משכנעות לשאלות הקיום: **מי אנחנו, מה טעם לחיינו.** כך כתבה לי בעבר אישה אמיצה, שנותקה ממורשתה ומצטערת על כך מאוד.

סימן מובהק למאבק הזה ניתן היה לראות שבועיים לפני שמחת תורה תשפ"ד, בכותרת עיתון 'הארץ' המייצג אליטה-לשעבר, ההולכת ושוקעת: **'יהודית ודמוקרטית? הגיע הזמן למחוק את המילה יהודית'.**

מתוך נקודת מוצא זו יש לבחון את הדברים הבאים.

א. דריסתו למוות של נער חרדי - יהיו נסיבות האירוע אשר יהיו - אמורה לזעזע כל נפש שטרם הושחתה מוסרית, חברתית ובעיקר מנטלית.

כדי להבין את עומק הבעיה, ראוי להשוות את התגובות הציבוריות לאירוע זה לתגובות לאירועים אחרים, למשל לאחר הפגנות אלימות באזור גאוגרפי ותרבותי אחר - רחוב קפלן בתל אביב.

ב. הפער בין היחס הסובלני, המורכב, המכיל והאמפתי כלפי הציבור החילוני-שמאלני, הנתפס כשותף ל"בניין החומרי" של האומה, לבין היחס, ההפוך לחלוטין, כלפי מי שנתפסים כשותפים לשמירת רוחה - החרדים - מחייב בדק-בית לאומי רציני.

כיצד נוצר מצב שבו מול החרדים מקפידים על כל קוצו של יו"ד, מאיימים ומתפלפלים, ומנגד מגלים סובלנות אינסופית כלפי אלה שפוגעים בזהותה ובנשמתה של המדינה, גם כאשר נחצים קווים חוקיים, מוסריים ואינטלקטואליים?

על מה מעידה עמדת הנפש הזו?

יתכן שכך בדיוק נראית שנאת חינוס.

הפער בין היחס הסובלני, המורכב, המכיל והאמפתי כלפי הציבור החילוני-שמאלני, הנתפס כשותף ל"בניין החומרי" של האומה, לבין היחס, ההפוך לחלוטין, כלפי מי שנתפסים כשותפים לשמירת רוחה - החרדים - מחייב בדק-בית לאומי רציני

”
**כנות הזעזוע אינה
נבחנת בניסוח של
פוסט בפייסבוק, אלא
בעקביות: בקריאה
למתינות, בהפסקת
ההסתה, ובמעשים
ממשיים. אחרת – זהו
תשלום מס שפתיים
ריק מתוכן**

ג. הבעות צער רפות ומנוסחות היטב של דמויות רבניות-ליברליות אינן יכולות לכסות על שנים של הוספת שמן למדורת השנאה.

כנות הזעזוע אינה נבחנת בניסוח של פוסט בפייסבוק, אלא בעקביות: בקריאה למתינות, בהפסקת ההסתה, ובמעשים ממשיים. אחרת – זהו תשלום מס שפתיים ריק מתוכן.

ד. בירור מחלוקות תורניות בין הציבור החרדי לבין הציבור הדתי-לאומי **חייב להיעשות בחדרים סגורים, בין אנשים גדולים וראויים בלבד.**

כשם שמנהל מחלקה אונקולוגית אינו משתף את עובדי התברואה בפרטי מצבו של חולה, כך אין משליכים מחלוקות עמוקות לזירה הציבורית הרחבה. **אחרת מתקבלת תגובה ציבורית בלתי מרוסנת, שבה הרגש שולט ללא איזון של השכל.**

ה. מה **לא** יקרה היום – וסביר שגם לא מחר?

לא יתקיים פאנל באוניברסיטת תל אביב על הסתה נגד מיעוטים. לא ייפתחו מהדורות מיוחדות שיבחנו את האסון מכל זווית.

לא תיחתם עצומה נוקבת להרגעת הרוחות על ידי תנועת 'הרבעון הרביעי' והדתיים שוחרי האחדות הנמנים עמה.

פוליטיקאים וארגוני 'טוב משותף' לא יפנו בשאלות נוקבות כלפי מי שדיברו במשך שנים על החרדים כמגזר חסר תועלת ותרמו בכך ליחס מפלה כלפיהם.

אהרן ברק לא יזדעזע אלא אם הדבר ישתלב באסטרטגיה שלו.

לא תתקיים הפגנת הזדהות אנושית על גשר קוקה-קולה ליד בני ברק. כלום.

יתכן שכך בדיוק נראית שנאת חינם.

ו. ואולי האבסורד הגדול מכולם: ניסוחים בהם מביעים השתתפות בצער על מותו של הנער – ומיד מצהירים נחרצות כי "מתוך דאגה לעתיד האומה" תצא לדרך "עצרת גיוס לאומית", ללא

הידברות וללא תהליך הדרגתי, תוך ניכוס מכוער של המילה; "לאומי"; ניסוחים שעשויים היו להישמע אותנטיים, אילולא השתיקה המוחלטת שננטה בעבר מול ביטויי סרבנות חמורים,

כאשר הדבר נגע לרפורמה המשפטית.

ז. היכן הייתה אותה מוטיבציה מוסרית נחרצת, נוכח עוולות זועקות לשמים בשנים האחרונות?

היכן הייתה האנרגיה הזו בפרשת הפצרי"ת, היועמ"שית, מול מטיפי הסרבנות, במשפט נתניהו, או במותו הטרגי של אהוביה סנדק ז"ל? היכן??

ח. ישנם רגעים בחייה של אומה, רגעים בהם ניצב האדם בצומת דרכים בה עומדות בפניו שתי אפשרויות בחירה בלבד.

בסופו של דבר, הזמן יגלה - אולי בניגוד לרצוננו - עם מי אנו מזדהים:

עם שומרי זהותה של המדינה למרות אי-אלו מחלוקות, או עם אלו המוחקים אותה בשלל סיסמאות.

ושומרי הזהות האלו שייכים למחנה יהודי, אמוני וכלל ישראלי ההולך וגדל, הולך ומתעצם בע"ה.

”
בסופו של
דבר, הזמן
יגלה –
אולי
בניגוד
לרצוננו –
עם מי אנו
מזדהים:
עם שומרי
זהותה של
המדינה
למרות אי-
אלו
מחלוקות,
או עם אלו
המוחקים
אותה
בשלל
סיסמאות